

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-996/23-M

Název	Základní škola a mateřská škola Opatovice, příspěvková organizace
Sídlo	Hlavní 83, 753 56 Opatovice
E-mail	palovna@seznam.cz
IČO	75 029 758
Identifikátor	650 032 764
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Palová
Zřizovatel	obec Opatovice
Místo inspekční činnosti	Hlavní 83, 753 56 Opatovice Záhorská 159, 753 56 Opatovice Záhorská 21, 753 56 Opatovice
Inspekční činnost na místě	13. – 14. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Opatovice, příspěvková organizace (dále „škola“, „subjekt“), vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Předškolní vzdělávání je zajišťováno v jedné věkově smíšené třídě. K termínu inspekční činnosti bylo v mateřské škole zapsáno celkem 27 dětí. Z celkového počtu bylo devět dětí před nástupem k povinné školní docházce, z toho dvě děti měly povolený odklad povinné školní docházky. V letošním školním roce mateřská škola eviduje jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Mateřská škola přijímá i děti mladší tří let, k termínu inspekční činnosti zde však nebylo vzděláváno žádné takové dítě.

Základní škola poskytuje vzdělávání žákům prvního až čtvrtého ročníku, je organizována jako dvojtřídní. Po absolvování čtvrtého ročníku většinou žáci pokračují ve vzdělávání v základních školách v Hranicích nebo Všechovicích. K termínu inspekční činnosti bylo ve dvou třídách vzděláváno celkem 31 žáků, z tohoto počtu škola eviduje tři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V jednom oddělení školní družiny bylo k termínu inspekční činnosti zapsáno 22 účastníků zájmového vzdělávání.

Stravování dětí a žáků včetně pitného režimu zajišťuje škola prostřednictvím vlastní školní jídelny. Informace o subjektu jsou pro zájemce i veřejnost publikovány prostřednictvím výročních zpráv o činnosti školy a na webových stránkách (www.zsmsopatovice.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Úroveň řízení školy vykazuje od poslední inspekční činnosti zhoršení. Opatření pro zlepšení činnosti školy navržená Českou školní inspekcí nebyla v praxi ředitelkou školy plně realizována.

Koncepční záměry rozvoje školy nejsou konkrétní a deklarují převážně obecné priority. Důsledně nestanovují nástroje, postupy a časový horizont pro jejich naplňování. Nedostatečně nastavený systém plánování a vlastního hodnocení školy bez efektivního zapojení participujících stran zatím nezajišťuje ve všech oblastech poskytovaného vzdělávání vhodné předpoklady pro kvalitní vývoj školy.

Vytvořená organizační struktura sice odpovídá charakteru a velikosti vzdělávací instituce, ředitelka školy se však doposud nepodařilo vytvořit provázaný a funkční systém řízení. Ředitelka školy převedla část svých kompetencí k řízení mateřské školy na vedoucí učitelku. Vzdělávací proces v předškolním vzdělávání je však monitorován spíše formou režimových vstupů, plánovitou a cílenou hospitační činností vykonává pouze vedoucí učitelka. V základní škole je hospitační činnost také ojedinelá a ve školní družině není uskutečňována vůbec. Ředitelka školy dostatečně nevyhodnocuje účelnost účinných metod a organizačních forem práce ve výuce a nesleduje přizpůsobení vzdělávacího obsahu individuálním potřebám dětí a žáků. Nedostatečné zaměření vedení školy na řízení pedagogických procesů a důsledné vyhodnocování průběhu poskytovaného vzdělávání přetrvává taktéž od minulé inspekční činnosti. Výsledky hospitační činnosti včetně návrhu na zlepšení rovněž nejsou zobecňovány na jednáních pedagogické rady. Vzájemné hospitace ke sdílení, získávání, ale i předávání pedagogických zkušeností, efektivních přístupů, inspirativních metod a forem práce k posilování profesního růstu subjekt ve spolupráci se školou podobného typu nerealizuje. Četnost a zaměření dalšího vzdělávání pedagogů přispívá k jejich odbornému rozvoji pouze okrajově, rovněž přesah nově získaných poznatků do vzdělávacího procesu byl při inspekční činnosti patrný jen v menší míře. Nastavený přístup se odráží ve výběru vzdělávacích aktivit bez dostatečně komplexní provázanosti s potřebami školy (práce s žáky

s příznávanými podpůrnými opatřeními, moderní a aktivizační formy a metody výuky, formativní hodnocení žáků apod.). Využití poznatků z absolvovaných akcí není ředitelkou školy v pedagogickém procesu ověřováno.

Jako efektivní lze hodnotit nastavení komunikace a spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci dětí a žáků. Ředitelka je otevřená osobním návštěvám rodičů dětí a žáků, kteří chtějí získat informace o socializaci jejich dětí, o průběhu a výsledcích poskytovaného vzdělávání. Úzká spolupráce s rodiči dětí a žáků s cílem poznání rodinného prostředí, výměny zkušeností či sjednocení pedagogického působení je jedním z hlavních pilířů školy. Se zákonnými zástupci dětí a žáků vyučující komunikují napříč subjektem převážně neformálně během každodenního kontaktu, ale také prostřednictvím školou pořádaných akcí pro veřejnost nebo v době konání třídních schůzek. Efektivně nastavená komunikace vede k eliminaci nežádoucích projevů chování. Při podezření na nějakou formu rizikového chování škola přijímá okamžitá opatření v podobě individuálních schůzek se zákonnými zástupci dětí a žáků. V posledních letech však škola nezjišťovala školní klima prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření, jehož výsledky by mohly přispět k objektivnějšímu pohledu ve vztahu ke kvalitě poskytovaného vzdělávání a školských služeb ve škole.

Jednotlivé součásti školy, tj. mateřská škola, základní škola i školní družina jsou umístěny v samostatných budovách rozprostřených po celé obci. Jednotlivým součástí školy se však daří vzájemně spolupracovat, realizovat společné akce pro děti, žáky i jejich zákonné zástupce. Mateřská škola ve spolupráci se základní školou realizuje také adaptační program „předškolička“, jehož cílem je připravit děti předškolního věku na plynulý přechod do prvního ročníku základní školy. Škole se rovněž daří aktivně se zapojovat do veřejného života v obci.

Prostorové podmínky a materiálně technické vybavení školy umožňuje realizaci všech školních vzdělávacích programů ve stanoveném rozsahu. Díky finanční podpoře zřizovatele se prostředí a vybavení zejména mateřské školy inovovalo a zmodernizovalo. V patře budovy mateřské školy je umístěna třída s hernou částečně členěnou do herních koutů a samostatná lehárna, která slouží k odpočinku a relaxaci dětí. Hračky a didaktické pomůcky odpovídají věkovému složení dětí v heterogenní třídě. Dostupné interaktivní pomůcky, kterými disponuje mateřská škola v menší míře, využívají děti zpravidla při spontánní hře. Organizace celodenního stravování všech dětí probíhá v samostatné jídelně umístěné v přízemí mateřské školy. Blízké přírodní okolí i vybavení školní zahrady mateřské školy slouží ke sportovním, pěstitelským i relaxačním aktivitám dětí, zároveň poskytuje řadu podnětů i v rámci environmentálního vzdělávání. Budova základní školy také prochází postupnou rekonstrukcí, doposud byla obnovena zejména všechna sociální zařízení. V termínu inspekční činnosti působilo prostřední školy esteticky a čistě, učebny i chodby byly vhodně vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků. Vybavení učebnicemi a učebními pomůckami bylo k plnění stanovených vzdělávacích cílů dostačující. Škola však není dostatečně vybavena audiovizuální didaktickou technikou. Chybí interaktivní tabule, kterou Česká školní inspekce doporučovala pořídit již při minulé inspekční činnosti. Žáci školy mají pouze omezené možnosti práce s moderní didaktickou technikou a učitelé tak nemají možnost vést výuku dostatečně interaktivní formou v souladu se současnými trendy ve vzdělávání.

Činnost školní družiny byla již od roku 2018 přemístěna do budovy obce na ulici Záhorská č. p. 21, což mělo být provizorním řešením způsobeným nedostatkem tříd z důvodu složité organizace vzdělávání ve sloučených ročnících základní školy. Prostory budovy obce jsou sice dostatečně velké a umožňují realizaci zájmového vzdělávání, avšak jejich vchod není zabezpečen proti vniku cizích osob, což neumožňuje zamezit svévolnému odchodu

účastníků školní družiny z budovy. Není tak vhodně zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví účastníků při zájmovém vzdělávání. Budova rovněž není zapsána jako místo poskytovaného vzdělávání ve Školském rejstříku, proto není možné budovu pro činnost školní družiny za takto nastavených podmínek nadále využívat.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Přestože realizovaný školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání neobsahuje některé části, směřuje zavedený způsob pedagogické práce k vytváření základů klíčových kompetencí jednotlivých dětí. Činnosti v rámci vzdělávací nabídky však směřovaly spíše ke zvolenému tématu, v menší míře byly diferencovány vzdělávací cíle v souladu s individuálními možnostmi a schopnostmi jednotlivých dětí v heterogenní třídě. Při plánování vzdělávacího procesu nebyla dostatečně promyšlená ani plynulost mezi jednotlivými aktivitami, přestože je zajištěno souběžné působení učitelky s asistentkou pedagoga ve třídě v průběhu celého dopoledního vzdělávacího bloku. Účinnost podpory dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami byla ze strany asistentky pedagoga patrná pouze do jisté míry, rovněž její spolupráce s učitelkami nebyla v průběhu vzdělávání vždy efektivní.

Při ranních hrách měly děti dostatečný prostor pro rozhodování při volbě spontánních činností. Po příchodu do třídy se zpravidla všechny děti zapojovaly do individuálních výtvarných aktivit s učitelkou nebo asistentkou pedagoga u stolečku, uměly si samy rozvíjet konstruktivní nebo námětové hry v prostoru herny. Ze strany učitelky byla vzdělávací nabídka vztahující se k právě probíhajícímu tématu připravena, avšak individuální vzdělávací aktivity pro cílený rozvoj oslabených oblastí dětí včetně dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, byly v průběhu ranních činností zaznamenány v různé míře. Při řízených činnostech uplatňovaly pedagogové převážně frontální nebo individuální formu vzdělávání s občasnou převahou vlastního verbálního projevu. Ve velké míře byly učitelkami využívány názorné pomůcky či aktivizující prostředky, které u dětí podporovaly snadnější pochopení obsahu vzdělávání. Cílené aktivity v menších skupinách nebo ve dvojicích při kooperativních činnostech s řešením problémových úkolů nebyly v průběhu inspekční činnosti zaznamenány. Aplikované metody a formy vzdělávání rovněž neumožňovaly dětem bádát, objevovat či experimentovat. Posilována byla paměť, soustředění, čtenářská, matematická a přírodovědná pre-gramotnost. Grafomotorická cvičení byla realizována převážně formou individuální práce s pracovními listy, málo učitelky využívaly dostupnou tabuli nebo velké formáty papíru. Cíle v oblasti rozvoje řečových schopností a jazykových dovedností se dařilo naplňovat pravidelným zařazováním písniček, básniček, rytmizací, preventivní logopedické chvilky však nebyly učitelkami v průběhu inspekční činnosti realizovány vůbec.

Rozvoj tělesné zdatnosti a zdraví je u dětí podporován každodenním cvičením, které probíhá formou preventivních zdravotních i přirozených cvičení, hudebně pohybových chviliek či pohybových her. Učitelky plánovaly a tvořivě provázaly činnosti venku s aktuálním tématem při motivovaných vycházkách v okolí školy i aktivitami na školní zahradě nebo na obecním hřišti v blízkosti základní školy.

Učitelky v průběhu vzdělávacích aktivit uplatňovaly k dětem empatický a podporující přístup, poskytovaly jim průběžnou zpětnou vazbu, efektivně zhodnotily i ukončený vzdělávací blok. Všechny děti byly vedeny k sebereflexi, ale zpravidla až po obědě, což pro ně znamenalo poměrně dlouhý časový odstup od dopoledních vzdělávacích činností. Děti odcházející po obědě domů se zpravidla nezapojily vůbec, také vzájemné vrstevnické hodnocení bylo zaznamenáno v průběhu inspekční činnosti okrajově.

Všechny děti prokazovaly odpovídající samostatnost při sebeobsluze, přirozeně zvládaly přesuny v členitých prostorách budovy mateřské školy. Pestrá a vyvážená strava podporuje záměr školy, kterým je výchova dětí ke zdravému životnímu stylu. Při stravování měly děti možnost volit si množství jídla, starší děti si samostatně mazaly pečivo pomazánkou. Pitný režim byl k dispozici celý den, k jeho využívání však byly děti podněcovány v menší míře. Rovněž jeho nevhodné umístění na vyšší skřínce ve třídě snižovalo možnost jeho samostatného a plnohodnotného využívání ze strany dětí v průběhu dne. Organizace celodenního stravování dětí v samostatné jídelně značně omezovala plynulost zejména dopoledního vzdělávacího bloku a vedla ke zbytečným prostojům. Odpolední odpočinek byl vhodně diferencován s ohledem na potřeby jednotlivých dětí včetně realizace náhradních klidových činností.

Společným rysem všech sledovaných vyučovacích hodin v základní škole bylo klima podporující učení, ve třídách byla pozorována vzájemná tolerance a ohleduplnost mezi žáky a jejich důvěra k vyučujícím. Žáci dodržovali nastavená pravidla, respektovali a plnili pokyny vyučujících a zodpovědně přistupovali k plnění zadávaných úkolů. Učitelky pouze v malé míře uplatňovaly ve výuce mezipředmětové vztahy, častěji však uváděly příklady aplikace učiva v reálných životních situacích a zdařile tak pomáhaly žákům pochopit vzdělávací obsah v širších souvislostech.

Hodnocené vyučovací hodiny však mnohdy postrádaly stanovené cíle, učitelky nedostatečně v průběhu výchovně vzdělávacího procesu využívaly motivaci jako nástroj k budování pozitivního vztahu k učení. Ve výuce chybělo zařazování herních prvků, prvků dramatizace a soutěží, které by sloužily u žáků jako aktivizační nástroje k podněcení jejich zájmu a soustředění a zároveň by vedly ke snižování rizika jejich unavitelnosti. Učitelky sice dostatečně promýšlely a připravovaly výuku v souladu s očekávanými výstupy školního kurikula, přihlížely i ke specifickým vzdělávacím potřebám žáků ve třídách se spojenými ročníky, ale nedostatečně uplatňovaly ve výuce různorodé aktivizační metody a formy práce, které by vycházely z moderního pojetí pedagogiky. Ve sledované výuce rovněž nebyla zřetelná diferenciací učiva zohledňující odlišné vzdělávací potřeby žáků a individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům, kteří měli pomalejší tempo práce sice učitelky poskytovaly pomoc při plnění úkolů, přesto tito žáci pracovali jen na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti. Nadanému žákovi rovněž nebyly vytvářeny další vhodné příležitosti pro jeho rozvoj např. ve formě gradovaných úkolů.

Zpětná vazba poskytovaná žákům vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů a výsledků, formativní hodnocení vedoucí k posílení jejich motivace ku učení nebylo využíváno. Náročnost výuky taktéž nebyla podpořena audiovizuální didaktickou technikou ve formě tabletů, které škola má k dispozici. Kvalitu hodnocených vyučovacích hodin negativně ovlivnila absence využití metod kritického myšlení nebo třídění informací z různých zdrojů. Často chyběly výukové metody podporující žáky v tvořivosti či v bádání.

V závěru některých sledovaných vyučovacích hodin chyběla reflexe žáků a prostor k jejich vzájemnému hodnocení, čímž nebyly dotvářeny zpětné vazby ve vztahu ke splnění stanovených výukových cílů pro žáky i učitele, rozvíjeny a upevňovány sociální kompetence a kompetence žáků k učení.

Na činnost základní školy obsahově navazuje zájmové vzdělávání, které vychází z požadavků a zásad pedagogiky volného času. Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině byl hodnocen při odpoledních činnostech, zejména při odpočinkových a spontánních aktivitách, které vedly ke kompenzaci únavy žáků z vyučování. Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhalo v klidné atmosféře, na které se podílela vychovatelka svým přístupem, tolerancí i nabízenými aktivitami. Pro zapojení do nabízených činností a pro možnost výběru aktivit podle svých zálib měli všichni účastníci zájmového vzdělávání

vytvořeny rovné podmínky. Hodnocené zájmové činnosti podporovaly upevňování sociálních vztahů a napomáhaly účastníkům k jejich osobnostnímu rozvoji.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání dětí odpovídaly očekávaným výstupům a cílům stanoveným ve školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Při plánování činností byla využita souvislost vzdělávacího obsahu s reálnými situacemi každodenního života. Děti jsou přirozeně vedeny ke zdravému životnímu stylu a pravidelným pohybovým aktivitám. V rámci tematických celků jednotlivých integrovaných bloků jsou realizovány doplňující činnosti zaměřené na environmentální vzdělávání. Mateřská škola má ve svém novém školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání evaluační systém nastaven, avšak v praxi není zatím zcela funkční. Sebereflexe učitelek při hodnocení tematických celků není dostatečná, zaměřují se pouze na dílčí vzdělávací cíle. Analýza podmínek a průběhu vzdělávání, účinnost uplatňovaných metod a forem při vzdělávání dětí v heterogenní třídě nebo stanovování dalších pedagogických postupů pro zefektivnění vzdělávacího procesu nebylo vždy důsledné. Uplatňování empatického přístupu pedagogických pracovníků k dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami přispívalo k jeho socializaci i zdravému přijetí ostatními dětmi ve třídě. Mateřská škola organizuje ve spolupráci s klinickou logopedkou depistáž, v případě potřeby je zákonným zástupcům dětí doporučována individuální logopedická intervence.

Pedagogická diagnostika dětí poskytuje ucelený přehled o jejich vývoji a zároveň je podkladem pro diferenciaci vzdělávací nabídky. Ze strany pedagogů nejsou takto průběžně a systematicky získávané informace o dětech využívány v plném rozsahu. Zjištěné výsledky z pedagogické diagnostiky a nastavený systém podpory dětí se v malé míře promítá do plánování vzdělávacího procesu a přípravy individualizované a diferencované vzdělávací nabídky, což bylo nejvíce patrné při řízených didakticky zacílených činnostech. Ve třídě jsou k dispozici sběrná i výběrová portfolia dětí obsahující jejich datované kresby, grafomotorická cvičení a pracovní listy. Příležitostí mateřské školy je využívání jejich obsahu jako dalšího prostředku pedagogické diagnostiky.

V základní škole vedle průběžného písemného a ústního ověřování žákovských vědomostí a dovedností zařazuje škola ve vybraných vyučovacích předmětech písemné práce většího rozsahu. Do externího testování se škola v posledních letech nezapojuje. Tyto postupy tak pouze částečně poskytují vyučujícím zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Objektivita hodnocení žáků v jednotlivých třídách není rovněž dostatečně zajištěna využíváním jednotných kritérií pro hodnocení výsledků vzdělávání. Na jednáních pedagogické rady jsou sice výsledky vzdělávání jednotlivých žáků projednávány, přesto detailnější rozbor a zejména návrhy konkrétních opatření pro práci s jednotlivými žáky ohroženými školním neúspěchem i pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a následné systematické vyhodnocování individuální podpory a pokroku těchto žáků není efektivně realizováno. Pozitivem však je, že škola doplňuje vzdělávací nabídku o školní a mimoškolní aktivity a umožňuje žákům účast v soutěžích. Také je podporováno osvojování občanských a demokratických hodnot zařazováním různých projektů do výuky včetně nabídky zájmových útvarů, které slouží k vhodnému využívání volného času žáků.

Součástí každé základní školy by mělo být školní poradenské pracoviště, to však zde není ustanoveno. Poradenské služby ve škole zajišťuje pouze školní metodička prevence, pozice výchovného poradce zcela chybí. To se během inspekční činnosti projevilo v ne příliš systematické činnosti tohoto pracoviště. Školní metodička prevence ve spolupráci s ředitelkou školy sice informuje o doporučeních školských poradenských zařízení

ke vzdělávání jednotlivých žáků a nastavení podpůrných opatření vzhledem k jejich reálným potřebám, avšak spíše na neformální úrovni, izolovaně a bez potřebné propojenosti. Nabízené služby rovněž nejsou v dostatečném rozsahu zveřejněny v prostorách školní budovy. Ani v průběhu sledovaných vyučovacích hodin nebyla patrná míra individuálního přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami ze strany vyučujících, což je důsledek absence cíleně orientované kontroly na sledování uplatňování doporučení školských poradenských zařízení přímo ve výuce. Většina kompetencí v tomto ohledu je ponechána na straně jednotlivých učitelů, což má za důsledek určitou nejednotnost.

V rámci preventivních strategií se škola zabývá rizikovým chováním žáků. Působení školy v oblasti primární prevence se odráží i v příslušné dokumentaci. Související témata jsou začleňována přímo do výuky vybraných vyučovacích předmětů a v případě potřeby je problematika rizikového chování součástí třídnických hodin. Preventivní program školy si klade za cíl minimalizovat rizikové chování žáků. Avšak efektivitu prevence nezvyšuje realizace tematicky zaměřených a odborně vedených besed, přednášek a preventivních programů, které v posledních školních letech škola téměř neuskutečňovala. Postřehy a připomínky žáků ve škole jsou řešeny spíše neformálně, a to jednotlivými pedagogy. Anonymní schránka důvěry není ve škole zřízena. Spokojenost žáků, ale i jejich zákonných zástupců a pedagogů se školním prostředím a vzájemné vztahy si škola také systematicky a s využitím vhodných evaluačních nástrojů neověřuje.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně na pracovní pozici vedoucí učitelky mateřské školy.
- V součinnosti se zřizovatelem byly průběžnou modernizací zkvalitněny materiální a prostorové podmínky pro předškolní vzdělávání.
- V období posledních čtyřech školních let došlo k poklesu počtu žáků základní školy téměř o 30 %.
- Úroveň řízení školy vykazuje od poslední inspekční činnosti zhoršení. Opatření pro zlepšení činnosti školy navržená Českou školní inspekcí nebyla v praxi ředitelkou školy plně realizována. Přetrvává nedostatečná kvalita řízení školy, čímž dochází i ke snižování kvality poskytovaného vzdělávání v celém subjektu.

Silné stránky

- K zajištění plynulého přechodu dětí k vyššímu stupni vzdělávání má mateřská škola dobře nastavenou spolupráci se základní školou.
- Vedení školy vytváří příznivé podmínky pro rozvoj vzájemných vztahů, pedagogové komunikují s dětmi, žáky i zákonnými zástupci přátelským způsobem, projevují zájem a vstřícnost ke každému z nich. Výchovně vzdělávací proces je efektivně zacílen na podporu prosociálních vztahů a funguje na základě respektu a partnerství.
- Škola prezentuje dovednosti a tvořivost dětí a žáků účastí na kulturních akcích obce. Smysluplné trávení volného času je i nástrojem k účinné prevenci rizikových jevů a přispívá k celkovému rozvoji jejich osobnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Koncepční záměry školy nejsou zpracovány pro všechny součásti subjektu, jsou nastaveny spíše formálně, nejsou stanoveny konkrétní cíle a podmínky potřebné pro jejich dosažení.
- Chybí efektivní nastavení systému řízení směrem k jednotlivým součástem subjektu. Řídící a kontrolní činnost ředitelky školy a vedoucí učitelky mateřské školy nevede důsledně k identifikaci silných a slabých stránek vzdělávacího procesu, jeho zkvalitňování a účinné zpětné vazbě o průběhu předškolního, základního, ale i zájmového vzdělávání. Kontrolní činnost ředitelky školy nezajistila soulad realizovaných školních vzdělávacích programů s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.
- Nízká účinnost nastaveného kontrolního systému ředitelky školy. Ředitelka školy nevěnovala dostatečnou pozornost vyhodnocení rizik a fyzickému bezpečí účastníků zájmového vzdělávání v místě poskytovaného vzdělávání určeného pro školní družinu, které mj. není ani zapsáno ve školském rejstříku.
- Kontrolní činnost ředitelky školy není dostatečně zaměřena na uplatňování podpůrných opatření u dětí a žáků. Diferenciace vzdělávacího obsahu, která by vycházela z individuálních vzdělávacích potřeb a možností jak dětí a žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, tak dětí a žáků talentovaných, nebyla ve výuce v mateřské i základní škole vždy zaznamenána.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků mateřské i základní školy včetně školní družiny přispívá k jejich odbornému rozvoji pouze okrajově, přesah do vzdělávacího procesu byl při inspekční činnosti patrný v menší míře.
- Nastavený harmonogram dne s menší účinností vzájemné spolupráce mezi učitelkami mateřské školy a asistentkou pedagoga zejména v průběhu dopoledního vzdělávacího bloku nepřispívá k plynulosti vzdělávacího procesu.
- Méně časté začleňování preventivně logopedických aktivit do vzdělávacího procesu v mateřské škole.
- Nevhodné umístění i nastavení organizace pitného režimu dětí v předškolním vzdělávání.
- Sebereflexe učitelek mateřské školy se dostatečně nezaměřuje na analýzu podmínek a průběhu vzdělávání včetně aplikovaných metod a forem při vzdělávání dětí, v heterogenní třídě, ani stanovování dalších pedagogických postupů pro zefektivnění vzdělávacího procesu nebylo vždy důsledné.
- Zavedený systém diferenciací činností v předškolním vzdělávání bez důslednější provázanosti s pedagogickou diagnostikou není zcela v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami každého dítěte.
- Málo důsledné vedení zejména nejstarších dětí k vzájemnému hodnocení.
- Převažující samostatná práce nebo frontální forma vzdělávání s absencí začleňování kooperativních činností ve flexibilních skupinách či ve dvojicích. V průběhu vzdělávání měly děti mateřské školy málo příležitostí objevovat, experimentovat a bádát. Žáci základní školy nebyli během výuky dostatečně podporováni prostřednictvím moderních, inovativních a aktivizačních metod. V malé míře byla využívána motivace jako nástroj k budování pozitivního vztahu k učení a stejně tak byly ojediněle do výuky zařazovány relaxační chvílky, hry, soutěže, které by snižovaly případné riziko rychlé unavitelnosti žáků.

- K podpoře informační gramotnosti a obohacení vzdělávacího obsahu názorností mateřská i základní škola nevyužívá v dostatečné míře dostupnou počítačovou techniku. Interaktivní projekční technika ve škole doposud chybí.
- Škola se systematicky nevěnuje sledování školního klimatu. Nejsou tak vytvářeny žádoucí předpoklady k budování vhodného školního prostředí.
- Nesystematické a nejednotné nastavení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Formativní způsoby hodnocení nebyly v základní škole během sledované výuky zaznamenány.
- Závěry vyučovacích hodin postrádaly mnohdy motivační shrnutí, zhodnocení práce žáků a stanovení cílů na příští vyučovací hodinu. Chyběly příležitosti zejména pro vzájemné hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Ve spolupráci se zřizovatelem školy, školskou radou i zaměstnanci školy stanovit podmínky potřebné pro dosažení vymezených cílů odrážející vizi vývoje školy a následně formulované cíle pravidelně vyhodnocovat.
- Zkvalitnit systém kontrolní činnosti ředitelky školy. Pravidelně monitorovat a vyhodnocovat pedagogickou práci v celém subjektu, zlepšit úroveň řízení v oblasti metodického vedení pedagogických pracovníků a přijímat účinná opatření ke zvýšení kvality předškolního, základního a zájmového vzdělávání. Poznatky z uskutečněných kontrol vyhodnocovat a efektivně využívat pro ostatní zaměstnance subjektu.
- Provádět důslednou a pravidelnou kontrolní činnost všech součástí školy a dalších míst, kde škola poskytuje vzdělávání a školské služby. Ke zjištěným skutečnostem, zejména v oblasti zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, bezodkladně přijímat účinná opatření.
- Ve výuce věnovat větší pozornost dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, důsledněji diferencovat vzdělávací činnosti dětí a žáků s ohledem na jejich individuální vzdělávací možnosti a potřeby. Identifikovat také děti a žáky talentované v konkrétních vzdělávacích oblastech, zaměřit se na jejich rozvoj prostřednictvím vhodných výukových aktivit (např. obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů) a podpořit je tak v jejich osobnostním růstu.
- Zpracovávat plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na základě aktuálních potřeb školy vyhodnocených v průběhu kontrolní a hospitační činnosti. Poznatky z uskutečněných hospitací i z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pravidelně vyhodnocovat na jednáních pedagogické rady, což povede k zajištění žádoucí úrovně poskytovaného vzdělávání v celém subjektu.
- Do vzdělávacího procesu v mateřské škole pravidelně začleňovat preventivní logopedické aktivity jako běžnou součást portfolia pedagogických dovedností.
- Promyslet organizaci školního stravování a zefektivnit souběžné působení pedagogických pracovníků mateřské školy tak, aby byla zajištěna plynulost mezi jednotlivými činnostmi bez zbytečných časových prostojů. Upravit umístění pitného režimu dětí ve třídě tak, aby měly možnost jej samostatně a plnohodnotně využívat v průběhu celého dne.
- Do ranních her pravidelně začleňovat cílené individuální řízené činnosti pro rozvoj dětí v oslabených oblastech.
- Grafomotorická cvičení realizovat čtenějším využíváním dostupné tabule či velkých formátů papíru.

- Rozvíjet profesní kompetence všech pedagogů prostřednictvím vyhodnocování podmínek a průběhu vzdělávání včetně účinnosti aplikovaných metod a forem do vzdělávacího procesu v heterogenní třídě.
- Pedagogickou diagnostiku cíleně využívat ke stanovování dílčích kroků při plánování pedagogického procesu v mateřské škole a následně k individualizované a diferencované vzdělávací nabídce.
- Zefektivnit vzdělávací proces zařazováním kooperativních činností, iniciativu dětí podněcovat aktivitami podporujícími objevování, experimentování a řešení problémů. Výuku v základní škole obohatit o moderní metody vzdělávání (metody kritického myšlení, vyhledávání a porovnávání informací z různých zdrojů, práce s myšlenkovými mapami či mapami pokroku, práci s klíčovými slovy apod.). Ve vazbě k dalšímu osobnostnímu rozvoji systematicky vést děti a žáky k vzájemnému hodnocení.
- Vzdělávací proces v mateřské i základní škole obohatit četnějším využíváním dostupné počítačové techniky. Vybavit zejména základní školu interaktivní projekční technikou.
- Využívat motivaci jako nástroj k budování pozitivního vztahu k učení. Zařazovat častěji do výuky relaxační chvílky, hry a soutěže, které by vedly k větší aktivizaci žáků a snižovaly by tak míru jejich unavitelnosti.
- Portfolia dětí i žáků využívat při individuální práci s nimi v rámci uplatňování formativního hodnocení, prvky formativního hodnocení zařazovat do všech vzdělávacích činností v mateřské i základní škole.
- Uplatňovat poskytování variabilně zadávaných úkolů vzhledem k potenciálu a potřebám jednotlivých žáků.
- Systematicky využívat motivační shrnutí učiva na konci vyučovací jednotky a provádět zhodnocení průběhu vyučovacích hodin tak, aby žáci obdrželi zpětnou informaci o dosažené úrovni poznání a jak své učení dále řídit.
- Navázat spolupráci se subjekty v okolí s cílem vzájemných hospitací, kolegiálního hodnocení, sdílení různých přístupů, nápadů, metod a forem v předškolním a základním vzdělávání.
- Ke zvýšení míry objektivity hodnocení dosahovaných výsledků vzdělávání žáků nastavit jednotná kritéria, která budou součástí školního řádu. Dále využívat také písemné práce a sdílené testy ze škol obdobného typu nebo spádových základních škol, což umožní škole přijímat účinná opatření v případě výraznějších rozdílů.
- Rozšířit školní poradenské pracoviště o pracovní pozici výchovného poradce. Zvýšit informovanost o rozsahu služeb školního poradenského pracoviště prostřednictvím informačních nástěnek v prostorách školní budovy.
- Pravidelným sledováním a vyhodnocováním školního klimatu se zapojením všech aktérů vzdělávání získávat zpětnou vazbu ke kvalitě pedagogické práce školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o Základní škole a mateřské škole Opatovice, příspěvkové organizaci ze dne 13. 6. 2023
2. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-584/16-M, ze dne 4. 5. 2016
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022 ze dne 4. 9. 2022
4. Koncepce rozvoje školy pro období 2023-2027 ze dne 10. 1. 2023
5. Školní řád mateřské školy včetně Dodatku č. 1 s platností od 1. 9. 2022
6. Školní řád základní školy ze dne 14. 5. 2016 včetně Dodatku č. 1 ze dne 26. 8. 2020 a Dodatku č. 2 ze dne 18. 5. 2023
7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s platností od 1. 6. 2016
8. Vnitřní řád školní družiny s platností od 23. 10. 2017 včetně Dodatku č. 1 ze dne 24. 8. 2022
9. Vnitřní řád školní jídelny ze dne 20. 10. 2017
10. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s platností od 1. 9. 2022 včetně Přílohy č. 1 a Dodatku č. 1
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 10. 2016
12. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání (školní družinu) ze dne 7. 4. 2016
13. Záznamy z hospitační činnosti ředitelky školy, školní rok 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti
14. Záznam z hospitační činnosti vedoucí učitelky mateřské školy, školní rok 2022/2023, vedený k termínu inspekční činnosti
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023 ze dne 28. 8. 2022
16. Složka: Zápisy z jednání pedagogické rady mateřské školy a základní školy, školní roky 2021/2022 a 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti
17. Rozvrhy hodin (třídy, učitelé) včetně dohledů a rozložení přestávek, školní rok 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti
18. Školní matrika dětí mateřské školy (v listinné podobě) a žáků základní školy (třídní výkazy a katalogové listy), školní roky 2021/2022 a 2022/2023, vedená k termínu inspekční činnosti
19. Záznamy z porad mateřské školy, školní rok 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti
20. Přehledy docházky dětí mateřské školy (v elektronické podobě), školní rok 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti
21. Třídní kniha mateřské školy (v elektronické podobě), školní rok 2022/2023, vedená k termínu inspekční činnosti
22. Doklady o přijímání dětí ke vzdělávání v mateřské škole pro školní rok 2022/2023
23. Pedagogická diagnostika a záznamy o dětech a portfolia dětí vedené k termínu inspekční činnosti
24. Třídní vzdělávací program mateřské školy, školní rok 2022/2023

25. Evaluace tematických celků ve vztahu k dílčím cílům z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, školní rok 2022/2023
26. Omluvné listy dětí v povinném předškolním vzdělávání, školní rok 2022/2023
27. Třídní knihy (v listinné podobě), školní rok 2022/2023, vedené k termínu inspekční činnosti
28. Žákovské knížky pro žáky základní školy vedené v listinné podobě, pracovní sešity, písemné práce, školní rok 2022/2023 (stanovený vzorek)
29. Složka: Školní poradenské pracoviště, školní rok 2022/2023, vedená k termínu inspekční činnosti
30. Dokumentace dítěte a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená k termínu inspekční činnosti včetně dokumentace dětí s odkladem povinné školní docházky
31. Složka: Písemné práce z českého jazyka a matematiky, školní rok 2022/2023 (stanovený vzorek)
32. Přehled výchovně vzdělávací práce (v listinné podobě), školní rok 2022/2023, vedený k termínu inspekční činnosti
33. Zápisní lístky do školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023
34. Celoroční plán výchovně vzdělávací činnosti školní družiny s motivačním názvem „Kdo si hraje, nezlobí“ pro školní rok 2022/2023 (nedatováno)
35. Rozpis zájmových útvarů v základní škole pro školní rok 2022/2023
36. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vedená k termínu inspekční činnosti (doklady o dosaženém vzdělání)
37. Doklady vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví dětí a žáků, finančním podmínkám školy a k oblasti školního stravování vedené k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iva Pospíšilová, MBA, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ester Šturmová, školní inspektorka

Ing. Renata Skutková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.